

PRIKAZ

O PEROJSKOM GOVORU

Leksikografski prinosi

Josip Ribarić: O perojskom govoru. Leksikografski prinosi, ur. Milorad Nikčević, Croatica - Montenegrina, Montenegro - Montenegrina, Osijek, 2004., 298. str.

U izdanju Croaticae - Montenegrina i Montenegro - Montenegrina 2004. godine objelodanjeno je djelo pod nazivom *Josip Ribarić: O perojskom govoru. Leksikografski prinosi*, kojim se ušlo u završnicu cjelokupnog projekta o Peroju, započetog još u svibnju 2000. godine. Ova knjiga, u kojoj se znanstvenom aparaturom, metodologijskim, interdisciplinarnim stvaralačkim postupkom, osvjetljava jezični aspekt Peroja, odnosno leksikografski doprinos hrvatskoga filologa Josipa Ribarića ovom iznimnom istarskom arealu, nakon uvodnog dijela, u kojem njezin urednik Milorad Nikčević daje *Kulturnopovijesni i jezični prikaz Peroja*, donosi tri cjeline.

Prvu cjelinu naslovljenu *U perojskom leksiku Josipa Ribarića* otvara rad Josipa Ribarića *Perojski govor na poluotoku Istri* u kojem nas ovaj vrijedni hrvatski filolog upozna s autentičnim leksikom Peroja, koji je zabilježio još u 50-im i 60-im godinama 20. stoljeća. Ribarić je, vođen velikom ljubavlju, ali i željom da stvori sustavnu sliku o govorima Perojaca, intenzivno zapisivao i notirao leksičku građu, razne toponime i geonime.

Iz toga leksikografskog korpusa Ribarićeve građe najvažniji je njegov nacrt rječnika perojskog govora s kojim nas je, kao i s metodama iskorištenima u priređivanju rječnika, pobliže upoznala Milica Lukić u svome radu, ne i jedinom u knjizi (*Predgovor rječniku perojskoga govora*).

Rječnik perojskoga govora Josipa Ribarića, koji se donosi na narednim stranicama i kojima i završava prvi dio knjige, sačuvan je u daktilografskom prijepisu na 72 stranice A4 formata s ukupno 1400 protumačenih riječi. U rječniku su zastupljene sve vrste riječi, a leksičke su jedinice složene abecednim redom natuknica. Valja posebno istaknuti da je riječ o sačuvanoj verziji nacrtu rječnika perojskog govora jer je na prvoj stranici margine grafitnom olovkom naznačeno "*da je original (...) kod g. Dalibora Brozovića*". Osim toga, u vezi s leksikom nacrtu perojskoga rječnika valja napomenuti da su istumačene riječi u izravnoj vezi s doktorskom disertacijom Josipa Ribarića *Razmještaj južnoslavenskih dijalekata na poluotoku Istri*. Naime, u toj se disertaciji, u primjerku knjige Josipa Ribarića, na marginama gotovo svih stranica nalaze njegove stručne i pedantne nadopune, bilješke o leksiku Peroja, Vodnjana i drugim jezičnim zapažanjima koja izravno korespondiraju s leksikom njegova nacrtu rječnika perojskoga govora.

Drugi dio knjige, objedinjen pod naslovom *Perojski govor u znanstvenom fokusu*, donosi znanstvene članke i studije o izučavanju perojskoga govora te o doseljenim crnogorskim Perojcima u Istru.

Niz znanstvenih članaka otvara članak *O govoru Peroja* Ankice Čilaš i Mije Lončarića, u kojem se iznosi fonološki opis i glavne značajke morfološkog sustava perojskog govora te donose neke leksičke osobitosti.

Jezikoslovna Ribarićeva djelatnost tema je rada *Znameniti Istranin Josip Ribarić kao jezikoslovac*, koji potpisuje Božidar Finka. Ribarić je, kako ističe autor članka, u jezičnoj znanosti, a posebno u dijalektologiji, zaorao duboku brazdu te se njegovo ime sreće, spominje i vrednuje u kolu vodećih imena hrvatske slavistike, počevši od Jagića i Rešetara preko Ivšića i drugih slavista onoga doba do suvremenih prvaka našeg jezikoslovlja.

U radu *O perojskom rječniku Josipa Ribarića* Milica Lukić govori o neobjavljenoj rječničkoj građi za govor sela Peroja Josipa Ribarića. Nadalje, autorica detaljno opisuje leksičke jedinice s obzirom na vrstu riječi, analizira njihove odrednice itd.

Rad Milorada Nikčevića *Crnogorski književni jezik i perojski govor (na predlošku građe Josipa Ribarića)* razmatra problematiku koja se odnosi na crnogorsku enklavu Peroj te donosi brojne primjere kako bi potvrdio utemeljenost i opravdanost svih sačuvanih osobina crnogorskoga jezika u Peroju.

U radu *Crnogorci u Peroju (etnojezički pristup)* Vojislav P. Nikčević obrađuje pitanje Crnogoraca u Peroju u etničkom, narodnosnom, nacionalnom i jezičnom smislu.

Slijedi rad Prilog proučavanju oaze starocrnogorskog govora na području istroromanskog jezika (na predlošku građe Josipa Ribarića, Branka Miletića i drugih – susreti i komparacije) Dragomira Vujičića, u kojem se pokušava usporediti perojski govor s matičnim crnogorskim govorom.

U posljednjem radu, *Životni put Josipa Ribarića*, Jelka Radauš Ribarić, kao što je vidljivo iz naslova, prikazuje život Josipa Ribarića.

Na kraju knjige nalaze se *Prilozi*, odnosno jezikoslovni, etnografski zapisi Josipa Barbarića, slikovni prilozi, sažeci na engleskom i njemačkom jeziku, adresar autora te kazalo imena.

Na kraju zaključimo da je, zahvaljujući Miloradu Nikčeviću, kao uredniku, te radovima u knjizi čitateljstvo dobilo znanstvenu sliku o ponajprije jezičnim, ali i drugim aspektima Peroja. Nadalje, ovom je monografijom prvi put znanstvena, ali i šira javnost dobila na uvid Ribarićev *Rječnik perojskoga govora*. Knjiga je nedvojbeno izvrstan temelj i djelatan uzor u lancu budućeg znanstvenog razmatranja perojskog areala i njegovih osobitosti.

Anela Mateljak